

Cellular pathology. Dystrophies.

Lecture-12. Disorders of chromoprotein metabolism.

**Lecturer. Avazbek Mamataliyev Ro'zuvaevich., Docent, Candidatus
Medicinae**

Nazorat savollari

Assignment

- 1. Parenximatoz sariqlik nima?*
- 2. Endogen pigmentlar klassifikatsiyasini sanab bering:*
- 3. Adrenoxrom pigmentlar haqida nima bilasiz?*
- 4. Lyutein pigmentlarini ta'riflang?*

Ansvers:

Javoblar:

1. Parenximatoz sariqlik nima?

Parenximatoz sariqlik jigardagi bilirubin sekresiyasi, glyukuron kislota bilan kon'yugatsiyasi mexanizmlarini buzilishi bilan bog'liq.

O'tkir va surunkali gepatit, jigar sirrozi, dorilardan zaharlanishlar, homiladorlik (autointoksikasiya) toksikozlarida, massiv qon quyilishlarda, nasliy pigmentli gepatozlarda (fermentopatik jigar sariqligi – bilirubinni jigar ichi almashinuvini ma'lum bosqichi buziladi) kuzatiladi. Bunda gepatositlar shikastlanib, bilirubinni ushlab, uni glyukuron kislotasi bilan konyugatsiyasi va ekskresiyasi buziladi.

2. Endogen pigmentlar klassifikatsiyasini sanab bering:

Gemoglobinogenli (gemoglobin hosilalari: ferritin, hemosiderin, bilirubin, porfirinlar, gematoidin, gematinlar va b.); Proteinogenli - (tirozin, triptofan

hosilalari: melanin, adrenoxrom, argentofil modda); Lipidogen (lipofussin, vitamin E yetishmasligi pigmentlari, gemofussin, seroid, lipoxrom va b.)

3. Adrenoxrom pigmentlar haqida nima bilasiz?

Adrenoxromlar buyrak usi bezlarini mag'iz qatlamida yuzaga keluvchi o'smalar - feoxromositomalarda aniqlanadi. To'q-qo'ng'ir rangli, adrenalinni oksidlash maxsuloti bo'lib, u azur – eozin bilan bo'yalganda - buyrak usi bezini mag'iz qatlamini ba'zi hujayralarida uchraydi.

4. Lyutein pigmentlarini tariflang?

Sarg'ish donador pigmentlar, yog'larda eriydi, shuning uchun transudatlar, tuxumdonni sariq tanasi, buyrak usi bezlarini po'sloq qismi, teri, suyaklar qandli diabetda sarg'ish tus oladi. Tarkibida karatinoidlar saqlaydi, vitamin A hosil bo'lishi manbai.

Test savollari

1. Terida pigmentli kseroderma fonida insolyatsiya ta'sirida qanday o'smalar rivojlanishi mumkin?

- a. fibrosarkoma
- b. papilloma
- c. melanoma**
- d. angiosarkoma

2. Jigarni qo'ng'ir atrofiyasida qaysi pigment xosil bo'ladi?

- a. lipofutsin**
- b. gemosiderin
- c. bilirubin
- d. melanin

3. Terida melaninni uchog'li ravishda yo'qolishi nima deb ataladi?

a. leykoderma

b. melanoz

c. albinizm

d. melanoma

4. Adisson kasalligidagi melanodermiyani sabablari?

a. fosfor bilan zaxarlanishi

b. «d» gipervitamiinozi

c. buyrakusti bezini sili

d. «d» gipovitamiinozi

5. Proteinogen pigmentini ko'rsating?

a. melanin

b. bilirubin

c. lipofuscin

d. ferritin

6. Melaninni yetilgan granulalari qaysi xujayralarda aniqlanadi?

a. ksantom xujayralarida

b. melanotsitlarda

c. melanoblastlarda

d. enteroxromaffin xujayralar

7. Melanogenezni qaysi gormonlar boshqaradi?

a. paratgormon, tiroksin

b. insulin, glyukogen

c. melatonin, AKTG

d. somatotrop gormon

8. Gemoglobinogen pigmentlar?

- a. gemosiderin, bilirubin
- b. melanin, lipoxrom
- c. ferritin, enteroxromaffin xujayralar pigmenti
- d. adenoxrom,seroid

9. Perls usuli bilan qaysi pigment musbat bo'yaladi?

- a. bilirubin
- b. lipofussin
- c. gemosiderin
- d. gematoidin

10. Patologik sharoitda qaysi gemoglobinogen pigmentlar xosil bo'ladi?

- a. ferritin
- b. bilirubin
- c. gemosiderin
- d. gematin

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	A	C	A	B	C	A	C	D